

Lavinkime mažųjų orientaciją erdvėje

Naudota literatūra:

1. Denikytė, S. Vaikų, turinčių kalbos sutrikimų, orientavimosi erdvėje ugdymo vadovas: metodinė priemonė logopedams, specialiesiems pedagogams, mokytojams, vaikų auklėtojams bei tėvams. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2001.
2. Gudonis V. Orientacijos erdvėje ugdymas. Šiauliai: Šiaurės Lietuva, 1995.
3. Ivoškuvienė, R., Kaffemanienė, I., Baranauskienė, I. ir kt. (2003). Sutrikusios raidos vaikų ikimokyklinio ugdymo gairės, 2 dalis: Tretieji ir ketvirtieji ugdymo metai. Mokomoji knyga. Šiauliai. 11,8 l.apsk.l. (189 p.).

Parengė specialioji pedagogė metodininkė
Gilija Gajauskienė

Kelmė

Klauskite nurodymų ir vykdykite instrukcijas:

- *Nuo languoto popieriaus lapo kairiojo krašto viršutinio langelio žemyn atskaičiuokite tris langelius ir padėkite tašką.*
- *Toje pačioje eilutėje, nuo padėto taško, į dešinę pusę atskaičiuokite penkiolika langelių ir šešioliktą langelį užbrūkšniuokite.*
- *Nuo užbrūkšniuotojo langelio žemyn atskaičiuokite penkis langelius ir sekantį langelį apvedžiokite ...*

Sunku?

Dabar įsivaizduokite, kaip būsiamasis pirmokėlis grumiasi su visu tūkstančiu taškelių ir brūkšnelių, kuriuos jam reikės rašyti savo sąsiuvinyje. Raidžių ar skaičių rašymas, laikantis mokytojo nurodymų, dar nėra neįveikiama užduotis mokiniui. Sunkiau darosi tuomet, kai rašymo metu reikia laikytis rašymo taisyklių: prieš rašant rasti nurodytą vietą sąsiuvinio lape, išlaikyti rašomo objekto dydį, pasvirimą...

Orientuotis popieriaus lape beveik kiekvienam pirmokui yra sunki užduotis. O ypač tai sunkiai atlieka vaikas, kuris nelankė ugdymo įstaigos prieš ateidamas į mokyklą. Gali būti, kad pirmokas į mokyklą įžengia jau pažindamas raides ir skaičius, tačiau rašymas sąsiuvinuose laikantis nurodymų jiems būna didelis išbandymas.

Laiku pradėkime lavinti vaikų orientaciją erdvėje, popieriaus lape, kad mažasis mokinys vėliau išvengtų sunkumų rašant. Namų sąlygomis tai galima atlikti žaidimų forma.

I etapas.

Pirmojo etapo metu siekiama automatizuoti sąvokas pirmyn-atgal, kairėn-dešinėn, viršuje-apačioje.

Pasitelkdami žaidimus, su vaiku pradėdame mokytis skirti savo kairę ir dešinę rankytę, kojytę... Pokalbio metu stenkitės vartoti žodžius *priekyje, už nugaros, šalia*. Kartu su vaiku aptarkite atliekamus veiksmus, pvz.: *mes einame pirmyn, į priekį, vėliau grįšime atgal* ir pan. Paaiškinkite vaikui skirtumą tarp žodžių *viduje* ir *išorėje*. Aiškinimą grįškite demonstravimu. Tam reikalui galima panaudoti dėžutę, kišenę, į ją dėti ir išimti detales.

II etapas.

Antrajame etape įtvirtinamos anksčiau minėtos sąvokos. Čia jau reikalingas popieriaus lapas. Tam, kad įtvirtintume turimas žinias, reikia praktiškai atlikti įvairius pratimus sąsiuvinyje. Šiame etape rašomi grafinių ženklų "diktantai". Vaikui parodykite, kaip brėžiamos vertikalios ir horizontalios linijos. Pradžioje tai geriausiai atlikti baltame popieriaus lape (be linijų ar langelių). Skirkite vaikui užduotis nuspalvinti, užbrūkšniuoti geometrines figūras. Dar vėliau pasiūlykite pažymėtas figūras iškirpti žirkklėmis. Prisimindami išmoktas sąvokas, pakartokite, kur randasi viršutinis kairysis figūros kampas, jos vidurys ir kt. Iškirptus objektus leiskite vaikui suklijuoti ant spalvoto popieriaus lapo pagal jūsų nurodymus, pvz.: priklijuok kvadratėlį dešiniajame viršutiniame popieriaus lape, trikampi- viduryje lapo ir pan. Būtų dar įdomiau, jeigu šią užduotį atlikinėtumėte paraleliai su vaiku, t.y. jūs klijuotumėte tokias pat figūras savo lape, o vėliau rezultatą palygintumėte, aptartumėte klaidas.

Pirmieji rašto bandymai nebūna tikslūs ir nepriekaištingi. Tačiau vis tik svarbu paminėti, kad šis procesas yra naudingas ne tik orientacijos erdvėje lavinimui, bet yra neatsiejamas nuo akies ir rankos koordinacijos lavinimo.

Sekantis žingsnis turėtų būti vaiko mokymas rašyti įvairius elementus, ornamentus, laikantis nurodytos objektų sekos, sąsiuvinuose linijomis ir langeliais.

Vaiko orientacijos erdvėje lavinimas nėra savaitės ar mėnesio darbas. Kartais rezultatų tenka siekti metus. Sėkmės.

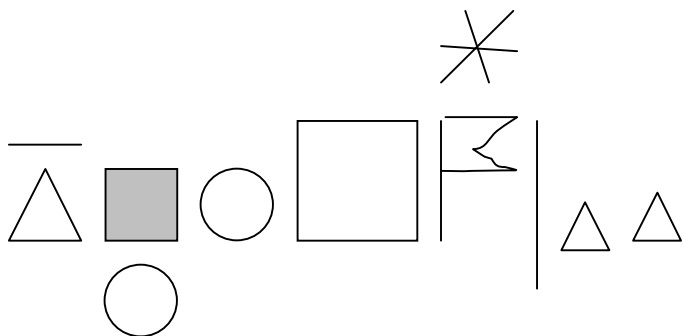
Orientaciniai pratimai.

Bandykite tai atlikti kartu su vaiku.

1 uždutis. Prieš tave nupieštas kvadratas.

- kvadrato kairėje nupiešk trikampį, o iš dešinės- apskritimą.
- šalia apskritimo nupiešk tokį kvadratą, kuris būtų didesnis už apskritimą.
- virš trikampio nubrėšk trumpą gulsčią brūkšnelį.
- didžiojo kvadrato dešinėje nupiešk vėliavą, kurios kotas būtų lygus su kvadrato kraštine.
- po mažoju kvadratu nupiešk apskritimą.
- virš vėliavos nupiešk snaigę.
- vėliavos dešinėje nupiešk du mažesnius už vėliavą trikampius.
- du nupieštus trikampius atskirk vertikaliu brūkšniu.

Parodykite vaikui, kaip turėtų atrodyti teisingai nubraižyta figūrų eilutė.

2 uždutis. Nuspalvink figūras pagal nurodymus.

- figūrą, esančią tarp apskritimo ir vėliavos, nuspalvink mėlynai.
- pirmąjį ir paskutinįjį trikampius nuspalvink žaliai.
- tarp didžiojo kvadrato ir vertikalaus brūkšnelio esančią figūrą apvedžiok geltona spalva.
- mažąjį kvadratą nuspalvink pilkai.
- tarp dviejų kvadratų esančią figūrą nuspalvink raudonai.